Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП-701/22**, рјешавајући апелацију **Биљане Стеванић**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18. став (3) тачка х) члана 57. став (2) тачка б), члана 59. ст. (1) и (2), члана 62. ст. (1) и (8) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Босне и Херцеговине“ бр. 94/14, 47/23 и 41/24), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Валерија Галић, потпредсједница
Angelika Nußberger, потпредсједница
Helen Keller, судија
Ledi Bianku, судија
Марин Вукоја, судија
Лариса Велић, судија

на сједници одржаној 27. новембра 2025. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Дјелимично се усваја апелација **Биљане Стеванић**.

Утврђује се повреда права из члана II/3.x) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку који је окончан Рјешењем Републичког јавног тужилаштва Републике Српске број Т12 0 КТПР 0001185 22 од 19. јануара 2022. године.

На основу члана 62. став (4) Правила Уставног суда, налаже се Републичком јавном тужилаштву Републике Српске да у року од шест мјесеци од дана пријема ове одлуке предузме одговарајуће мјере како би се у предмету број Т15 0 КТ 0032186 спровела дјелотворна истрага апеланткињиних навода о почињеном насиљу.

Налаже се Републичком јавном тужилаштву Републике Српске да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, одмах по истеку рока из претходног става диспозитива, а најкасније у наредном року од 15 дана од истека тог рока, обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о спровођењу налога из става 3. диспозитива ове одлуке.

Одбацује се као недопуштена апелација **Биљане Стеванић** поднесена против Рјешења Републичког јавног тужилаштва Републике Српске број Т12 0 КТПР 0001185 22 од 19. јануара 2022. године, Рјешења Окружног јавног тужилаштва у Добоју број Т15 0 КТ 0032186 21 од 15. новембра 2021. године и Наредбе Окружног јавног тужилаштва у Добоју број Т15 0 КТ 0032186 21 од 6. септембра 2021. године у односу на наводе о кршењу члана II/3.e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције за

заштиту људских права и основних слобода због тога што је *ratione materiae* инкомпатибилна с Уставом Босне и Херцеговине.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Биљана Стеванић из Добоја (у даљњем тексту: апеланткиња), коју заступа Ирена Пузић-Обрадовић, адвокат из Добоја, поднијела је 22. фебруара 2022. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Рјешења Републичког јавног тужилаштва Републике Српске (у даљњем тексту: Републичко тужилаштво) број Т12 0 КТПР 0001185 22 од 19. јануара 2022. године, Рјешења Окружног јавног тужилаштва у Добоју (у даљњем тексту: Окружно тужилаштво) број Т15 0 КТ 0032186 21 од 15. новембра 2021. године и Наредбе Окружног тужилаштва број Т15 0 КТ 0032186 21 од 6. септембра 2021. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Републичког тужилаштва и Окружног тужилаштва затражено је 11. септембра 2023. године да доставе одговоре на апелацију. Позвани су доставили тражене одговоре 18. и 27. септембра 2023. године па их је Уставни суд 28. септембра 2023. године прослиједио апеланткињином пуномоћнику ради евентуалног изјашњења. Апеланткињин пуномоћник није доставио изјашњење у остављеном року.

III. Чињенично стање

Уводне напомене

3. Апеланткиња је 8. јануара 2021. године Окружном тужилаштву поднијела кривичну пријаву против свог бившег супруга Г. С. због кривичног дјела насиља у породици или породичној заједници из члана 190. став 1. Кривичног законика Републике Српске (у даљњем тексту: КЗРС) у вези са чл. 3. и 6. Закона о заштити од насиља у породици. Апеланткиња је у пријави истакла да је са Г. С. била у браку до 1. јануара 2019. године и да је током брака, 2018. године, рођен М. С. Затим је навела да јој је Г. С. у више наврата, све до 5. новембра 2020. године, упућивао непримјерене ријечи, што је она схватила као притисак и пријетњу за свој физички и психички интегритет. Апеланткиња је уз кривичну пријаву доставила девет фотографија на којима је био натпис: „Биљана Бабић, врати паре што си дужна“ и потврду

Полицијске станице Добој од 10. новембра 2020. године да се обраћала тој станици 17. јула, 22. и 27. октобра 2019. године пријавама против свог тадашњег супруга С. Г.

Оспорене одлуке

4. Окружно тужилаштво је донијело Наредбу број Т15 0 КТ 0032186 21 од 6. септембра 2021. године да се против осумњиченог Г. С. неће спроводити истрага због кривичног дјела насиља у породици или породичној заједници јер је закључило да је из пријаве и пратећих списа очигледно да пријављено дјело није кривично дјело.

5. Окружно тужилаштво је у образложењу наредбе навело да је, након пријема апеланткињине пријаве, поступајући тужилац предузео мјере и радње ради прикупљања обавјештења о догађају из пријаве. Наиме, на захтјев Тужилаштва, Полицијска управа Добој је саслушала апеланткињу, а прикупљени су и подаци из обданишта у којем борави малољетни М. С. те подаци из Центра за социјални рад у Добоју.

6. Наведено је да је апеланткиња изјавила да је Г. С. током брака и након развода малтретирао тако што је „прати, затим пресреће када шета са дјететом у колицима, да истог узима из колица, одведе и врати када он сматра сходним“. Затим је навела да Г. С., након што је М. С. уписала у обданиште, то није одобравао и желио је да га испише из обданишта те да је због тога узнемиравао особље обданишта. Навела је и да ју је Г. С. пријављивао Окружном тужилаштву које је донијело наредбу о неспровођењу истраге. Навела је и да Г. С. „сталним лијепљењем порука са неистинитим садржајем њу компомитује јер она није никоме дужна никакав новац. Истакла је да су његово константно узнемиравање, прогањање, увреде и пријетње код ње изазвале страх од физичког напада, односно страх за физички и психички интегритет како ње тако и дјетета. На крају је напоменула да од почетка децембра 2020. године нема више проблема са бившим супругом“. Даље је наведено да из акта обданишта у којем борави М. С. произлази да особље тог обданишта није имало „већих проблема са Г. С., изузев што је једном приликом доносио неке папире и тражио од запослене кухарице да нешто потпише, што је она одбила, те он, по њеним наводима, није испољавао никакву агресију, него нервозу“. Осим тога, из акта Центра за социјални рад од 16. марта 2021. године произлази да се апеланткиња током 2020. године неколико пута обраћала том центру „због наводног психичког насиља које трпи од бившег супруга као и његове неадекватне бриге према заједничком дјетету“. У том акту је наведено да је током рада с апеланткињом примијећено њено изналажење начина у борби са стресним догађајима који су узроковани нарушеним односом с бившим супругом. Истакнуто је да је осим „узнемирености новим догађајима, код

апеланткиње у знатној мјери смањен страх од бившег супруга у односу на период када се први пут обратила Центру за социјални рад“.

7. Тужилац је анализирао све прикупљене доказе и одлучио да у том предмету неће спроводити истрагу јер је закључио да из пријаве и пратећих списа очигледно произлази да пријављени догађај није кривично дјело. У вези с тим, наведено је да кривично дјело насиља у породици или породичној заједници чини онај ко примјеном насиља, пријетњом да ће напасти на живот или тијело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, физички интегритет или душевно здравље члана своје породице или породичне заједнице. Даље је наведено да је у односу на период у којем је, према апеланткињиним наводима, почињено то кривично дјело било потребно остварење посљедице у виду повреде физичког или психичког интегритета код пасивног субјекта. У вези с тим, Окружно тужилаштво је навело да из навода пријаве и садржаја апеланткињине изјаве произлази да њен физички интегритет није нарушен јер јој њен бивши супруг није нанио тјелесне повреде које би захтијевале љекарску интервенцију. Даље је оцијењено да ни апеланткињин психички интегритет није нарушен, што је закључено на основу „детаљног ишчитавања навода пријаве“. Коначно, Окружно тужилаштво је оцијенило да би се у конкретном случају евентуално могло радити о неком прекршају који је предвиђен Законом о заштити од насиља у породици.

8. Против те наредбе апеланткиња је главном окружном јавном тужиоцу Окружног тужилаштва (у даљњем тексту: главни тужилац) поднијела притужбу. У притужби је указала да, уколико није почињено кривично дјело насиља у породици или породичној заједници из члана 190. КЗРС, онда је почињено кривично дјело прогањања из члана 144. или угрожавања безбједности из члана 150. КЗРС. Апеланткиња је указала на потребу хитног поступања у складу с Истанбулском конвенцијом, затим на потребу отварања истраге и њеног неуропсихијатријског вјештачења. Главни тужилац је Рјешењем број Т15 0 КТ 0032186 21 од 15. новембра 2021. године одбио апеланткињину притужбу. У образложењу рјешења је наведено да из навода пријаве, као и садржаја апеланткињине изјаве произлази да јој бивши супруг није наносио тјелесне повреде. Такође, и према ставу главног тужиоца, апеланткињин психички интегритет није нарушен, „што се очитује детаљним ишчитавањем навода пријаве“. Коначно, указано је да из пријаве и апеланткињине изјаве не произлази озбиљна пријетња у смислу кривичног дјела угрожавања безбједности, нити има елемената кривичног дјела прогањања.

9. Против рјешења главног тужиоца апеланткиња је поднијела приговор. У приговору је, између осталог, указала да се угроженост њеног психичког здравља, као и евентуалне

посљедице морало утврђивати прибављањем налаза и мишљења вјештака медицинске струке, у смислу члана „174. став 2.“ Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљњем тексту: ЗКПРС).

10. Рјешењем Републичког тужилаштва број Т12 0 КТПР 0001185 22 од 19. јануара 2022. године одбијен је апеланткињин приговор. Републичко тужилаштво је навело да је прибавило спис Окружног тужилаштва и извршило увид у прикупљена обавјештења и акте надлежних установа, те након оцјене цјелокупне доказне грађе утврдило да апеланткињин приговор није основан. Истакнуто је да је неспорно да је између Г. С. и апеланткиње постојала брачна заједница и да су између њих настали проблеми након развода брака. Фокус њиховог неслагања и супротних навода је била брига о њиховом малољетном дјетету. Републичко тужилаштво је закључило да су поступајући, а потом и главни тужилац донијели правилне и законите одлуке закључивши да пријављено дјело није кривично дјело из члана 190. став 1. КЗРС јер се у радњама Г. С. нису стекла обиљежја бића тог кривичног дјела. Такође из пријаве односно исказа оштећене не произлази ни озбиљна пријетња у смислу постојања кривичног дјела угрожавања безбједности, нити обиљежја кривичног дјела прогањања. Истакнуто је да је правилан закључак поступајућег тужиоца да би се у конкретном случају евентуално могло радити о прекршају.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апеланткиња сматра да је оспореним одлукама повријеђено њено право из члана II/3.е) и ф) Устава Босне и Херцеговине те члана 6. став 1. и члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Апеланткиња, између осталог, наводи да оспорене одлуке нису правилне и законите. Истиче да је у конкретном случају изостало потпуно утврђивање чињеничног стања на основу кривичне пријаве коју је поднијела против Г. С. Апеланткиња посебно сматра да је погрешан закључак Тужилаштва да у радњама Г. С. не постоје елементи кривичног дјела насиља у породици јер нису наступиле посљедице у виду повреде апеланткињиног физичког или психичког интегритета. Апеланткиња указује да такав закључак није правилан јер повреде психичког интегритета „не морају бити трајне и очигледно видљиве“. У вези с тим, апеланткиња је истакла да је те повреде, као и евентуалне остале посљедице могао утврдити само вјештак неуропсихијатар у случају да је истрага отворена и да је саслушан вјештак. У прилог томе апеланткиња је цитирала одредбе чл. 33, 34. и 49. Истанбулске конвенције, које су, према

њеном мишљењу, у конкретном случају требале бити примијењене. Апеланткиња, такође, истиче да је од момента подношења пријаве до доношења наредбе о неспровођењу истраге прошло осам мјесеци, чиме су прекршене одредбе Конвенције које се односе на хитно поступање у предметима насиља у породици.

б) Одговори на апелацију

12. Републичко тужилаштво и Окружно тужилаштво су одговорили да су оспораване одлуке донесене на основу правилно утврђеног чињеничног стања и у складу са законом. Истакли су да нису прекршена апеланткињина права на која је указала у апелацији. Предложено је да се апелација одбије.

V. Релевантни прописи

13. **Кривични законик Републике Српске** („Службени гласник Републике Српске“ бр. 64/17, 104/18 – одлука УСРС, 15/21, 89/21, www.ohr.int – Одлука високог представника број 12/23, „Службени гласник Републике Српске“ број 73/23 и „Службени гласник БиХ“ број 9/24 – одлука УСБиХ)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

Насиље у породици или породичној заједници

Члан 190. ст. (1) и (6)

(1) Ко примјеном насиља, пријетњом да ће напасти на живот или тијело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, тјелесни интегритет или душевно здравље члана своје породице или породичне заједнице, казниће се новчаном казном или казном затвора до три године.

(6) Чланом породице или породичне заједнице, у смислу овог кривичног дјела, сматрају се супружници или бивши супружници […].

14. **Закон о кривичном поступку Републике Српске** („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

Принцип легалитета кривичног гоњења

Члан 17. став (1)

(1) Тужилац је дужан да предузме кривично гоњење ако постоје докази да је учињено кривично дјело, осим ако овим законом није другачије прописано.

Права и дужности тужиоца

Члан 43.

(1) Основно право и дужност тужиоца је откривање и гоњење учинилаца кривичних дјела.

(2) Тужилац има право и дужност да:

а) одмах након сазнања да постоје основи сумње да је учињено кривично дјело, предузме потребне мјере у циљу његовог откривања и спровођења истраге, проналажења осумњиченог, руковођења и надзора над истрагом, као и ради управљања активностима овлашћених службених лица који проналазе осумњиченог и прикупљају изјаве и доказе,

б) спроведе истрагу у складу са овим законом,

[...],

(3) У складу са ст. 1. и 2. овог члана, сви органи који учествују у истрази дужни су да о свакој предузетој радњи обавијесте тужиоца и да поступе по сваком његовом захтјеву.

Одређивање вјештачења

Члан 160.

Вјештачење се одређује када за утврђивање или оцјену неке важне чињенице треба прибавити налаз и мишљење лица која располажу потребним стручним знањем. [...].

Подношење пријаве

Члан 223. став (1)

(1) Пријава се подноси тужиоцу, писано или усмено.

Наредба о спровођењу истраге

Члан 224. ст.(1), (4) и (5)

(1) Тужилац наређује спровођење истраге ако постоје основи сумње да је извршено кривично дјело.

(4) Тужилац доноси наредбу да се истрага неће спроводити ако је из пријаве и пратећих списа очигледно да пријављено дјело није кривично дјело, ако не постоје основи сумње да је пријављено лице учинило кривично дјело, ако је наступила застарјелост или је дјело обухваћено амнестијом или помиловањем или ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење.

(5) О неспровођењу истраге, као и о разлозима за то, тужилац ће обавијестити оштећеног и подносиоца пријаве у року од три дана. Оштећени и подносилац пријаве имају право да поднесу притужбу у року од осам дана главном окружном тужиоцу.

15. **Одлука о ратификацији Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици (ETC 210) сачињена у Истанбулу, 11. маја 2011. године** („Службени гласник БиХ“ – Међународни уговори, број 19/13 од 10. октобра 2013. године) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1. - Циљеви Конвенције

1. Циљеви ове конвенције су:

а. заштита жена од свих видова насиља и спречавање, процесуирање и елиминисање насиља над женама и насиља у породици;

[...].

Члан 3. – Дефиниције

У сврху ове конвенције:

а. "насиље над женама" означава кршење људских права и облик дискриминације над женама и представља сва дјела родно заснованог насиља која доводе до, односно могу да доведу до физичке, сексуалне, психичке односно економске повреде односно патње за жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду односно арбитрарно лишавање слободе, било у јавности или у приватном животу;

б. "насиље у породици" означава свако дјело физичког, сексуалног, психичког односно економског насиља у породици или домаћинству односно између бивших односно садашњих супружника односно партнера, независно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом;

[...],

Члан 49. - Опште обавезе

1. Чланице ће предузети потребне законодавне односно друге мјере како би обезбиједиле да се истраге и судски поступци за све видове насиља обухваћене Конвенцијом спроводе без неоправданог одгађања и притом узимају у обзир права жртве током свих фаза кривичног процеса.

VI. Допустивост и меритум

16. У складу са чланом VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

У односу на наводе о повреди права на правично суђење

17. Члан 18. став (3) тачка х) Правила Уставног суда гласи:

(3) Апелација није допустива ако постоји неки од сљедећих случајева:

х) апелација је ratione materiae *инкомпатибилна са Уставом.*

18. Апеланткиња сматра да је оспореним одлукама повријеђено њено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције. У вези с тим, Уставни суд, прије свега, треба дати одговор на питање да ли су у конкретном случају примјењиве гаранције члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције. Наиме, Уставни суд указује да се поставља питање да ли апеланткиња у конкретном случају ужива заштиту права на правично суђење у оквиру значења члана 6. став 1. Европске конвенције, који признаје право сваком појединцу на одређену процесну заштиту приликом утврђивања основаности кривичне оптужбе против њега.

19. У вези с тим, Уставни суд запажа да се конкретни поступак пред Окружним тужилаштвом те потом и Републичким тужилаштвом односи на „основаност кривичне оптужбе“ против трећег лица, у којем се апеланткиња појављује у улози подносиоца пријаве. Уставни суд указује да у кривичним поступцима члан 6. Европске конвенције нуди право на заштиту само некоме против кога се „утврђује основаност било какве кривичне оптужбе“. Наиме, само се такво лице може сматрати „жртвом“ у смислу члана 6. Европске конвенције. Према томе, обрнуто тумачење члана 6. Европске конвенције, према којем би се право на правичан поступак гарантовало и некоме ко тражи утврђивање основаности кривичне оптужбе против другог лица, превазилазило би језичке оквире тумачења члана 6. Европске конвенције

(види одлуке Уставног суда бр. *АП-19/02* од 17. марта 2004. године и *АП-3809/20* од 12. јануара 2021. године, доступне на www.ustavnisud.ba). Из наведеног произлази да право на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције не обухвата право на покретање кривичног поступка против трећих лица. Будући да члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине не пружа шири обим заштите од члана 6. Европске конвенције, слиједи да су апеланткињини наводи о повреди права на правично суђење *ratione materiae* инкомпатибилни с Уставом Босне и Херцеговине.

У односу на право на приватни живот

20. Уставни суд утврђује да апелација у том дијелу испуњава услове прописане чланом VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине и чланом 18. став (2) Правила Уставног суда (види, *mutatis mutandis,* Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП-3950/16* од 15. фебруара 2017. године, доступна на www.ustavnisud.ba), као и да је поднесена у року, да испуњава и остале услове допустивости из члана 18. став (3) Правила Уставног суда те да није очигледно (*prima facie*) неоснована у смислу одредбе члана 18. став (4) Правила Уставног суда.

21. Апеланткиња сматра да јој је оспореним одлукама прекршено право из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције.

Право на приватни живот

22. Члан II/3. Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

ф) Право на приватни и породични живот, дом и преписку.

23. Члан 8. Европске конвенције гласи:

1. Свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

2. Јавне власти се не смију мијешати у остваривање овог права осим ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересима националне безбједности, јавне безбједности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, ради заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.

24. Апеланткиња сматра да је оспореним одлукама дошло до повреде права из члана 8. Европске конвенције јер надлежно тужилаштво није предузело адекватне радње којим би испитало њене наводе о учињеном породичном насиљу.

25. Уставни суд, прије свега, подсјећа да је битан циљ члана 8. Европске конвенције заштита појединаца од арбитрарних радњи јавних власти, али уз то могу постојати и позитивне обавезе као саставни дио дјелотворног „поштовања“ приватног и породичног живота и те обавезе могу значити доношење мјера у сфери односа појединаца међусобно (види Европски суд за људска права; у даљњем тексту: Европски суд, *Сандра Јанковић против Хрватске*, пресуда од 9. марта 2009. године, представка број 38478/05, тачка 44. с даљњим референцама).

26. Уставни суд подсјећа и да је Европски суд у својој пракси пресудио, у разним контекстима, да појам „приватни живот“ у смислу члана 8. Европске конвенције укључује физички и психички интегритет лица (види Европски суд, *А и Б против Хрватске*, пресуда од 20. јуна 2019. године, представка број 7144/15, тач. 106–109). Суд је утврдио да позитивне обавезе државе, у неким случајевима на основу чл. 2. или 3. Европске конвенције, а у другим случајевима на основу члана 8. засебно или у вези са чланом 3, укључују: (а) обавезу да у пракси успоставе и примјењују одговарајући правни оквир који пружа заштиту од насиља приватних лица; (б) обавезу предузимања разумних мјера како би се избјегла стварна и непосредна опасност од поновљеног насиља за које су власти знале или су морале знати, те (ц) обавезу спровођења дјелотворне истраге о чиновима насиља (види Европски суд, *Х и други против Бугарске* [ВВ], пресуда од 2. фебруара 2021. године, представка број 22457/16, тачка 178, и *Курт против Аустрије* [ВВ], пресуда од 15. јуна 2021, представка број 62903/15, тачка 164).

27. Европски суд је у бројним приликама нагласио и да државе имају позитивну обавезу да успоставе и дјелотворно примјењују систем кажњавања свих облика насиља у породици и да обезбиједе достатне заштитне мјере за жртве (види Европски суд, *Балкан против Румуније*, пресуда од 23. маја 2017. године, представка број 49645/09, тачка 57). У мјеродавним међународним материјалима постоји консензус да су свеобухватне правне и друге мјере нужне како би се жртвама насиља у породици пружила дјелотворна заштита и гаранција (*idem*, *Курт против Аустрије* [ВВ], тачка 161. с даљњим референцама).

28. У конкретном случају Уставни суд сматра да је због околности овог предмета, посебно због навода о повреди апеланткињиног психичког здравља, као и њене рањивости као наводне жртве насиља у породици, њен предмет обухваћен појмом приватног живота заштићеног на

основу члана 8. Европске конвенције (*idem, А и Б против Хрватске*, тачка 106). Уставни суд ће стога испитати да ли су надлежна тужилаштва приликом одлучивања о апеланткињиној пријави прекршила своју позитивну обавезу да спроведу дјелотворну истрагу о почињеном насиљу, а та обавеза произлази из члана 8. Европске конвенције.

29. Уставни суд указује да је одредбама члана 191. став (1) КЗРС прописано кривично дјело насиља у породици или породичној заједници (види релевантне прописе). Тим чланом је прописано да се радњама које предузима извршилац тог кривичног дјела угрожава спокојство, физички интегритет или душевно здравље члана његове породице. Будући да је ставом (6) члана 191. прописано да се чланом породице у смислу тог кривичног дјела сматрају и бивши супружници, произлази да се, у том смислу, апеланткиња сматра чланом породице. Затим, Уставни суд указује да је чланом 223. став (1) ЗКПРС прописано да се пријава подноси тужиоцу, а чланом 43. тог закона да тужилац има право и дужност да одмах након сазнања да постоје основи сумње да је учињено кривично дјело предузме потребне мјере с циљем његовог откривања и спровођења истраге. Уставни суд, стога, сматра да је апеланткиња имала на располагању правни оквир да „приговори“ насиљу у породици и да затражи заштиту од власти.

30. Даље, Уставни суд ће испитати да ли је надлежно тужилаштво приликом поступања по апеланткињиној пријави испоштовало релевантна процесна правила и да ли су радње које су предузете у том предмету биле мањкаве до те мјере да то представља повреду позитивних обавеза из члана 8. Европске конвенције. У вези с тим, Уставни суд подсјећа да је Окружно тужилаштво, у смислу члана 43. ЗКПРС, имало обавезу да предузме све потребне мјере на основу којих би се апеланткињини наводи о почињеном насиљу над њом испитали. Уставни суд запажа да је у конкретном случају Окружно тужилаштво предузело три радње (види тачку 5. ове одлуке) и на основу тих доказа закључило да неће спроводити истрагу због кривичног дјела насиља у породици или породичној заједници јер је „из пријаве и пратећих списа очигледно да пријављено дјело није кривично дјело“ (види тачку 4. ове одлуке). Наиме, Окружно тужилаштво је указало да је за постојање тог кривичног дјела било потребно остварење посљедице у виду повреде физичког или психичког интегритета код пасивног субјекта, односно апеланткиње. Уставни суд примјећује да је Окружно тужилаштво оцијенило да у конкретном случају нема кривичног дјела јер из навода пријаве и садржаја апеланткињине изјаве произлази да њен физички интегритет није нарушен. Такође, Окружно тужилаштво је на основу „детаљног ишчитавања навода пријаве“ оцијенило да ни апеланткињин психички интегритет није нарушен (види тач. 7. и 8. ове одлуке). Дакле, за провјеру апеланткињиних навода о повреди психичког интегритета Окружно тужилаштво није спровело било какав

доказ, мада се ради о веома важној чињеници имајући у виду садржај пријављеног кривичног дјела. У конкретном случају, произлази да је Окружно тужилаштво очито сматрало да се на основу пријаве може извести закључак о тој веома битној чињеници. Дакле, Окружно тужилаштво није ништа предузело како би прецизно провјерило апеланткињине наводе о повреди њеног психичког интегритета, а потом зависно од резултата те провјере евентуално саслушало (у својству свједока) или испитало (у својству осумњиченог) Г. С. о апеланткињиним наводима о почињеном насиљу и евентуално спроведе друге доказе. При томе, Уставни суд сматра да је Тужилаштво имало могућност да ради провјере апеланткињиних навода нареди спровођење вјештачења апеланткињиног психичког стања јер се ради о чињеници за чије је утврђивање потребно стручно знање. Уставни суд указује да је одредбама члана 160. ЗКПРС прописано да се вјештачење одређује када за утврђивање или оцјену неке важне чињенице треба прибавити налаз и мишљење лица која располажу потребним стручним знањем. При томе, Уставни суд наглашава да право странака у поступку на предлагање доказа није апсолутно право и не значи да је тужилаштво обавезно прихватити сваки приједлог за извођење доказа. Међутим, у конкретном случају се радило о заиста важној чињеници од чијег утврђења зависи и даљњи ток поступка те евентуална потреба за даљњим предузимањем истражних радњи. Стога, Уставни суд сматра да је у конкретном случају било неопходно да се додатно спроведу докази којим би се извршила провјера апеланткињиних навода о повреди њеног психичког интегритета, нарочито зато што је апеланткиња тврдила да је та повреда посљедица кривичног дјела које је починио Г. С.

31. Уставни суд запажа и да је апеланткиња током поступка (види тач. 8. и 9. ове одлуке) указивала на потребу спровођења вјештачења. Међутим, Уставни суд не може закључити да су том питању главни тужилац и Републичко тужилаштво посветили дужну пажњу, нити су образложили зашто те апеланткињине наводе нису размотрили или зашто су их сматрали небитним (види тач. 8. и 9. ове одлуке). Стога, Уставни суд сматра да образложења оспорених одлука упућују на закључак да су надлежна тужилаштва испитивање навода из апеланткињине пријаве спровели на неадекватан начин јер су пропустили да размотре све релевантне факторе битне за одлучење и о томе дају релевантне и довољне разлоге. При томе у одговорима на апелацију нису изнијели ваљане аргументе којима би то непоступање оправдали.

32. Коначно, Уставни суд указује да су надлежни органи приликом одлучивања дужни да поштују обавезе из Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, а те обавезе је наведена конвенција поставила државама

уговорницама у погледу свих поступака у којима се одлучује о правима жртве током свих стадијума кривичног поступка.

33. Слиједом тога, Уставни суд сматра да Окружно тужилаштво није спровело дјелотворну истрагу апеланткињиних навода о почињеном насиљу, чиме је пропустило да испуни своју позитивну обавезу заштите апеланткињиног приватног живота. Стога, Уставни суд сматра да је оспореним одлукама повријеђено апеланткињино право на приватни живот из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције.

VII. Закључак

34. Уставни суд закључује да постоји кршење права из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције зато што су јавне власти пропустиле да испуне своју позитивну обавезу заштите апеланткињиног приватног живота јер нису спровеле дјелотворну истрагу апеланткињиних навода о почињеном насиљу.

35. На основу члана 18. став (3) тачка x) и члана 59. ст. (1) и (2) и члана 62. ст. (1) и (8) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

36. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине

Мирсад Ћеман